

KAKTUSI IN DRUGE SOČNICE

Ljubljana 1. 05. 84

Številka

5.

Leto

13.

OBVESTILA DRUŠTVA

Sestanek društva bo **v petek, 11. maja 1984 ob 17 uri**, sestanek upravnega odbora bo ob 16 uri 30 min.

Dnevni red:

- 1/ Izlet (dokončne prijave)
- 2/ Predavanje (tov. Popović)
- 3/ Diapositivi (tov. Slatner)
- 4/ Razno - bogata ponudba cvetočih kaktusov ! Čimveč !

SPOROČILO O IZLETU

Kot smo že sporočili v zadnji številki biltena, bo izlet v Hrvatsko Zagorje k prof. Štimcu: 26. maja (sobota). Cena bo cca 350 din za avtobus. Odhod bo ob 7 uri zjutraj s starega Kongresnega trga v Ljubljani. Za tiste, ki se bodo prijavili s Štajerske ali Zasavja, se bomo ustavili predvidoma ob 8 uri v Žalcu na avtobusni postaji. Predviden je tudi postanek v Rogaški Slatini in v Podčetrtek. V Desenicah je predvideno kosilo. Na voljo je še nekaj prostora zato pohitite s prijavami pri tov. Oblakovi (326 - 046) oziroma na sestanku v maju.

D P K S

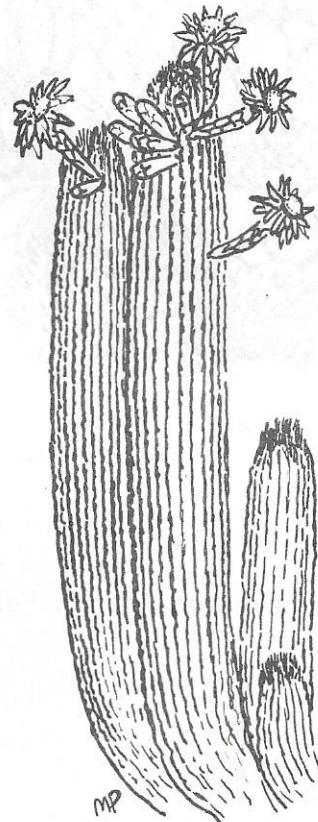
Dopisi:

Naslov na ovitku biltena !

Naslovna stran:

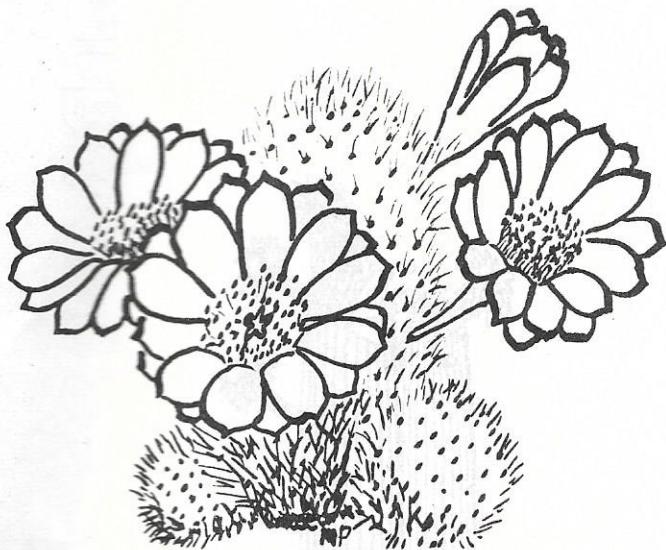
Foto: Peter Jerin

Risbe: Marija Prelec

*Haageocereus
chosicensis*

AKTUSI V MAJU

*Aylostera
kupperiana*

Nedvomno najbolj "cvetoč" mesec, saj večina kaktusov cveti konec maja. Rast je zelo hitra, zato je gnojenje kaktusov nujno. Zalivati je potrebno obilno, a le enkrat tedensko. Konec meseca je potrebno kaktuse senčiti, posebno gimnokalicije, ehinopsise, notokaktuse, havortije, gasnerije itd.

Maj je najugodnejši mesec za sejanje, saj ni več potrebno ne dodatno gretje, ne osvetljevanje.

Sedaj tudi pikiramo lanske sejančke in presajamo večje kaktuse. Tudi potaknjenci se bodo sedaj najlepše ukoreninili.

Cepljenja naj se lotijo le najbolj izkušeni. Za cepljenje je potrebna primerna podlaga

in primeren cevič. Paziti pa je potrebno na sterilnost, sicer bo ves trud zaman.

Peter Jerin

FEROCACTUS LATISPINUS (HAV) BR. et R

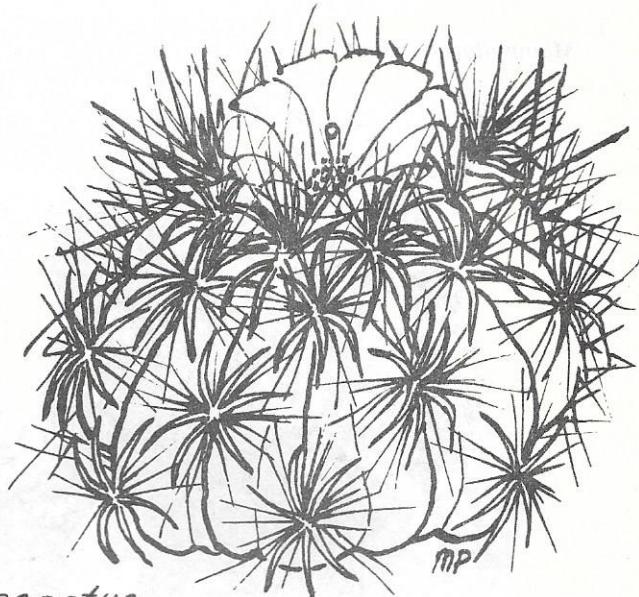
Kakor večina ferokaktej je tudi latispinus znan že od leta 1824. Opisal ga je Haworth kot *Cactus latispinus*, ali leta 1922 sta Britton in Rose za te vrste ustanovila posebno družino in ji nadela ime *Ferocactus* (izpeljanka iz latinščine *ferus* = divji, surov, *latispinus* pa pomeni široko bodljičast).

F. latispinus spada v vrsto znotraj družine pri kateri poleg primerne nege in dobre mere potrpljenja le dočakamo cvetove. Znano je, da sejančki večine večine vrst te družine zacvetijo šele čez 20 - 30 let ali pa nikoli, medtem ko *latispinus* pokaže cvetove že v desetem letu starosti.

Ta vrsta raste posamično, telo je kroglaste oblike, na temenu nekoliko sploščeno, v premeru doseže do 40 cm v višino pa izmed 30 in 40 cm, v redkih primerih mu je rast tudi cilindrične oblike. Reber ima 15 do 23 največkrat 21, areole so velike, obrobnih bodic ima 6 do 10 te stoje v krogu in so bele do roza barve dolžine 2 – 2,5 cm. Srednje bodice so 4 včasih jih je tudi več, močnejše so in izrazitejše obarvane, ena je močno sploščena, kljukasta in obrnjena navzdol. Cvetovi poženejo iz mlajših areol ob temenu so belkaste do rdeče včasih tudi roza barve. Zunanji cvetni lističi so ozki in podolgovati s koničastim vrhom. Cvetna cev je obdana s tankimi luskinami, ki so na plodnici gostejše. Plod je dolg do 4 cm, semena so ledvičaste oblike s hravo povrhnjico velikosti do 1,5 mm.

Domovina mu je v Mehiki, Puebla pri Techuan - u, zvezna država Guadalupe razširjen pa je tja do Duranga.

Gojitev se priporoča izza stekla v rastlinjaku, zemlja naj bo po sestavi mineralna in zelo prepustna v času vegetacije pa zmersno vlažna. Pozimi ga držimo povsem suho in na svetlem mestu, v takem stanju prenese občasno brez škode tudi nekaj stopinj mraza.

*Ferocactus
latispinus*

Josip Kunej

CEPLJENJE NA "MRTVO" PODLAGO - II. del

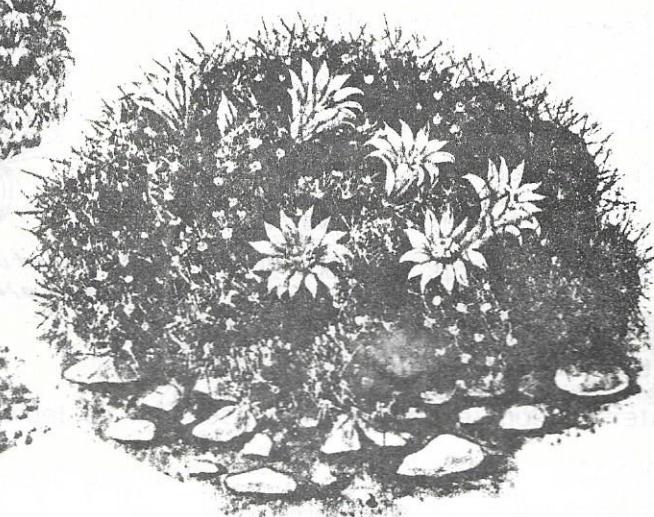
- Na splošno ne cepimo na poganjek, ki je že prešel fazo dozorevanja. Daljši poganjek najprej narežemo na kose, katerih dolžina je nekako 8 cm, kar je dovolj vsaj za 4 leta uspešne rasti. Take kose zlagamo vedno navpično

z zgornjim delom zgoraj. Tako ne pride do zvijanja podlage in ne zamenjamo zgornjega in spodnjega dela med seboj.

Mammillaria plumosa

Mammillaria prolifera

Naslednja stopnja je rezanje odvečnih delov crhnjice. Z drobnimi škarjicami odrežemo dele podlage, tako da na koncu dobimo podlago, ki je podobna na obeh straneh ošiljenemu svinčniku. Tako obdelane podlage zložimo v sterilen prostor, najbolje plastičen ali steklen odslužen akvarij (kaktarij). Podlage bodo tu počakale, da pripravimo cepiče..

Sejance ali poganjke, ki jih nameravamo cepiti, obdelamo na sledeč način : odstranimo korenine, operemo jih v raztopini kinozola ali hipermangana in puštimo, da se osuše v čisti posodi. Porežemo jih nekako v višini koreninskega vrata oziroma odstranimo eno tretino spodnjega dela rastline. S škarjicami odstranimo 1 - 2 mm vrhnjice, vendar mnogo manj, kot smo obrezali podlago., sicer pride do prevelike izgube vode. Površini reza na podlagi in cepiču bi morali biti čim bolj enaki, da je čim manjša površina v stiku z zrakom.

Pred združitvijo v cepljenko (podlaga + cepič = cepljenka) moramo še enkrat odrezati zelo tanek del podlage in cepiča, rez pa mora biti brezhibno raven. Tedaj pritisnemo eno površino k drugi. Obe rastlini se bo-sta združili zaradi zračnega popritisika, ki preprečuje dostop zraka med obe kakteji. Če uporabljamo za

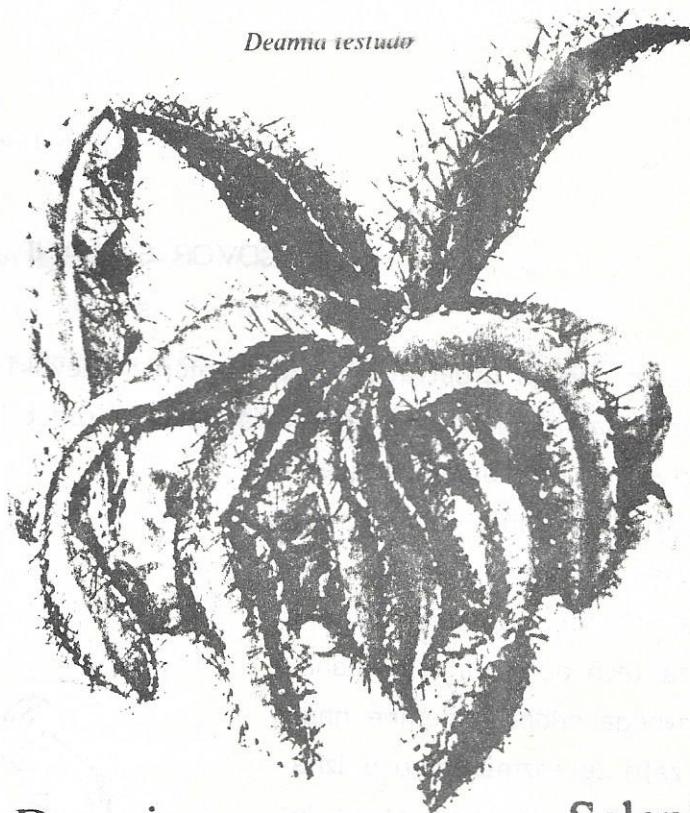
podlago *Hylocereus undulatus*
ali njemu sorodne kakteje, ni težav z nameščanjem cepiča.

Kolobarja žil na podlagi in ce- piču sta namreč vedno skoraj enako velika, če sta enaki po- vršini.

Tak način cepljenja se upora- blja pri podlagah, ki živijo epi- fitno. Imajo veliko asimilacij- sko površino in cepiču pripravi- jo ogromne količine hrane. Mla- de rastline to dobro izkoriščajo rezultati so zelo dobro vidni.

Po združevanju cepiča s podla- go ju zvezemo z zelo tanko in nežno gumico. Važno je, da ne poškodujemo cepiča s premoč- nim pritegovanjem. Tako preve- zane cepljenke postavimo v vodoraven položaj in jim nudimo naslednje kli- matske razmere: temperatura 28°C , osvetljenost pa okoli 100 luxov (35 luxov je osvetljenost, ki zadošča za branje op.pr.). Zraščanje je zelo hitro. Pri cepičih velikih kot zrno ruža, traja zraščanje kakšno uro. Vendar pu- stimo cepljenke zvezane vsaj tri dni. Po treh dneh že previdno povečujemo osvetljenost, tako da jih po sedmih dneh že lahko postavimo v senčni del rastlinjaka. Postavimo jih pokonci in jih vsadimo v HYDROMUL ali podob- no snov. V njem se hitreje razvijejo korenine. Ko opazimo, da cepič raste, lahko cepljenke vsadimo v normalno prst in jim nudimo 500 do 1500 luxov. Za močnejšo svetlobo bi bilo še vedno prezgodaj.

Mnogi zbiralci ob takih cepljenkah pozabljujo, da imajo pred seboj dve raz- lični kakteji in da je potrebno večjo skrb posvetiti podlagi. Cepič ima vse-

Deamia testudo*Deamia**Selenicereus*

kakor že idealne pogoje za rast. Podlaga je epifit, medtem ko je cepič najpogosteje puščavski kserofit. Ekološke razmere so za obe kakteji sila različne. Tak način cepljenja je uporaben za vse tipe podlag, če upoštevamo vse preje omenjene zakonitosti. Čas cepljenja ni strogo definiran. Praksa je pokazala, da lahko cepimo v katerem koli letnem času.

Če bo kdo izbral tak način cepljenja, mu želim obilo uspeha.

Prevedel: J.S.

POGOVOR S ČLANI

Članstvo našega društva se bliža "magični" številki 200. Z veseljem lahko ugotovimo, da imamo člane že skoraj iz vseh republik in pokrajin, kar je znak, da društvo nima le omejenega vpliva ampak širi zanimanje za kaktuse po vsej Jugoslaviji.

Vsakomesečno izhajanje biltena pa zahteva od nekaterih članov upravnega odbora izjemne napore, zato že razmišljamo o izhajjanju biltena le štirikrat na leto (marec, junij, september, december) medtem, ko bi sestanki ostali vsak mesec (razen julij, avgust). Tako bi postal lahko bilten bogatejši (najmanj 20 str.) in kvalitetnejši. O vsem tem se bomo odločili do konca leta.

Žal vedno znova ugotavljamo, da je večina članov upravnega odbora premalo aktivna. Pogrešamo tudi večje sodelovanje " zunanjih " sodelavcev in članov.

**DRAGA MOJA, ČE SE BOŠ TAKO CMERILA
ZA VSAKO ZLOMLJENO BODICO, BOŠ PORABILA
VSO ZALOGO VODE ŽE PRED POLETNO SUŠO!**

Premalo pisem in predlogov dobimo za boljše delo. Še vedno je odprto vprašanje sekcij.

Sodelovanje z našimi hrvaškumi kolegi tudi še ni prav zaživelo, vendar smo prepričani, da bomo dosegli tudi skupne uspehe.

DPKS

FENESTRARIA - AIZOAEAE

Listi Fenestrarije so kijasti in dolgi 3 – 7 cm. Razporejeni so spiralasto. Listi so zgoraj brez klorofila in jih prekriva le tanka povrhnjica. Zaradi tega jim pravimo tudi listnata okna. Cvetje meri v premeru 6 cm. *Fenestraria rophalophyla* ima bele cvetove, *Fen. aurantiaca* pa zlato rumene cvetove. Cvet požene jeseni. V ta rod spadata le dve vrsti in dve variaciji.

Zalivamo jo od maja do septembra enkrat tedensko, vendar le ob toplem vremenu.

Paziti moramo, da rastline ne zmočimo, saj sicer zgnije. prezimimo jo pri temperaturi 10 do 12⁰ C popolnoma suho. Razmnožujemo jo s semen, razmnoževanje je možno tudi s potaknjenci.

FRITHIA

Frithia pulchra je sorodna Fenestrariji, vendar so stožčasti listi dolgi le okoli 2 cm in na vrhu bolj prirezani. Cvetje je karminasto rdeče barve. Cveti zgodaj spomladsi. Njen sistem rasti je od oktobra do marca. Zalivamo jo torej preko zime pri temperaturi okrog 15⁰C. v svetlem prostoru. Obstaja možnost, da rast prestavimo v pomlad. Rastlina potem raste od februarja do maja, ko tudi cveti. Vseeno pa zahteva večjo temperaturo za prezimitev kot ostale mezembrianteme, ki rastejo polleti in jesni.

Razmnožujemo jo s semenom od maja naprej.

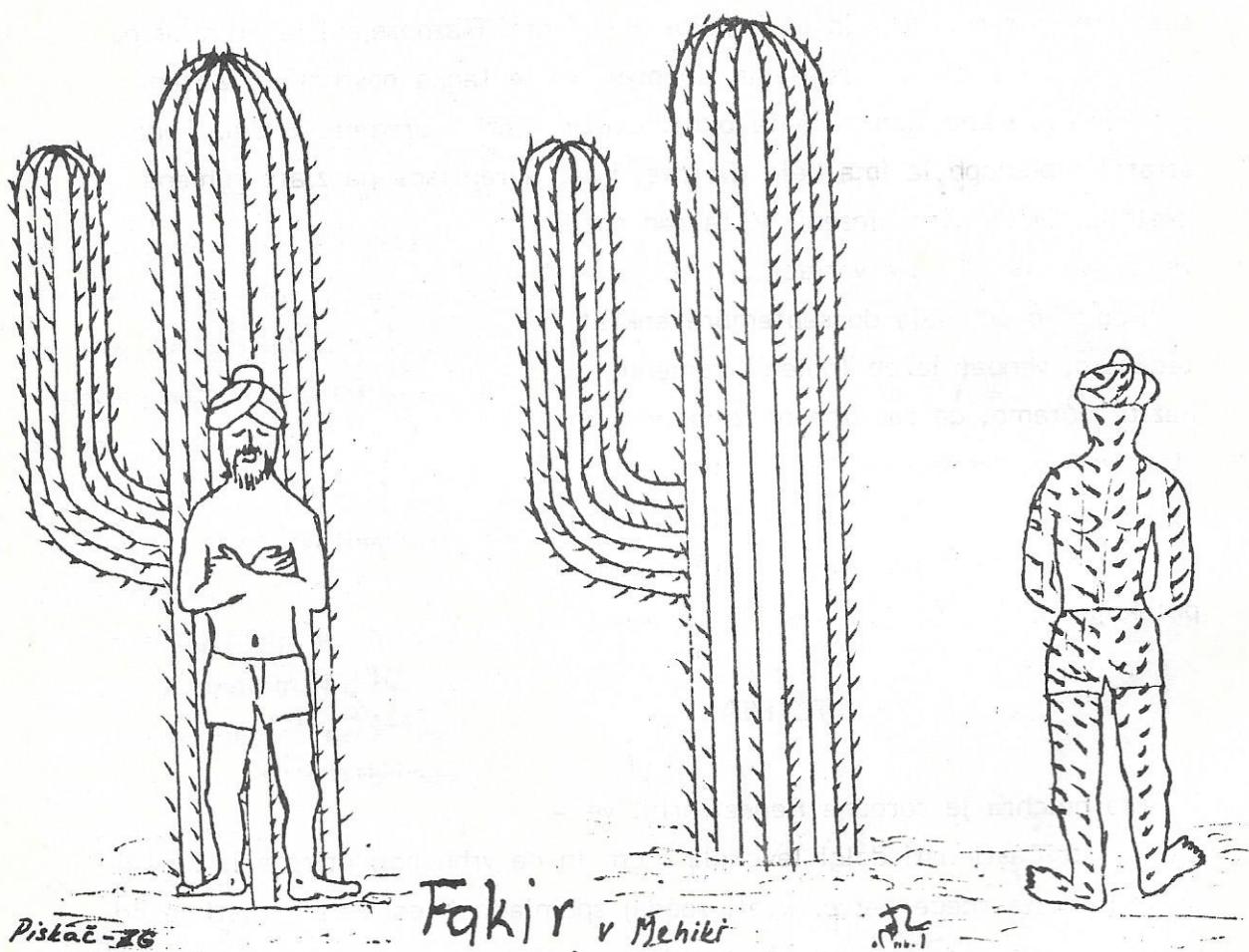
Fenestraria aurantiaca

Frithia pulchra

NADLOGA IMENOVANA KAKTUSI

Brž ko zagledamo bodečo rastlinico v cvetličnem lončku, že vzkliknemo "kako lep je ta kaktus". Večkrat se tudi zmotimo, ker niso vse bodeče rastline kaktusi in tudi vsi kaktusi niso bodeči. Toda če te male lepotce imenujemo s skupnim imenom sukulentni (sočnice), se skoraj gotovo ne bomo zmotili. Sukulentni so, kot že ime pove, prilagojeni življenju na sušnih področjih zato v sebi kopičijo zaloge vode. Prava domovina pravih kaktusov je Amerika. Zanje je značilno, da nimajo listov, ki so spremenjeni v bodice. Kakšne so te

Piskac - 26

Fakir v Mehiki

bodice je odvisno od vrste same. pri nekaterih kaktusih so bodice kratke in ravne, pri drugih so še najbolj podobne dlakam s kljukico na vrhu ali brez nje. Tudi taki kaktusi so, čeprav jih je malo iz katerih zrastejo bodice in listi, toda ti kmalu odpadejo.